

Uroczystość wręczenia orderów i odznaczeń państwowych działaczom opozycji antykomunistycznej w Polsce Rzeszów 23 X 2017 r.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Rzeszowie

Andrzej Lignarski

Od jesieni 1980 r. członek Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego a następnie przewodniczącego NZS na zamiejscowym Wydziale w Rzeszowie-Zalesiu Akademii Rolniczej w Krakowie. Brał udział w strajkach okupacyjnych, akcjach protestacyjnych oraz marszach na rzecz uwolnienia więźniów politycznych. Po 13.12.1981 r. zatrzymany i przesłuchiwany przez SB. W stanie wojennym drukarz i instruktor w zakresie technik druku, m.in. ulotek, plakatów i podziemnych biuletynów. W dniu 9.11.1982 r., w mieszkaniu A. Lignarskiego przeprowadzono przeszukanie. Znaleziono m.in. broszury o treści antypaństwowej i koperty oznaczone stemplami przez internowanych w Załężu. A. Lignarski został zatrzymany, ale prokuratura odmówiła wszczęcia postępowania przygotowawczego. W latach 1984-1990 współpracownik Solidarności Walczącej Oddział Rzeszów, kolporter wydawnictw podziemnych.

Tadeusz Jan Adamczyk

Pracował w Kopalni „Jeziórko” działającej w ramach przedsiębiorstwa Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol”. We wrześniu 1980 r. był współorganizatorem strajku w Kopalni „Jeziórko”. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Komitetu Strajkowego. Został członkiem Komisji Przedsiębiorstwa NSZZ „Solidarność” w KiZPS „Siarkopol”. 25 stycznia 1982 r. został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Sandomierzu, z którego zwolniono go 27 stycznia, po czym został internowany na podstawie decyzji komendanta wojewódzkiego MO w Tarnobrzegu z 27 stycznia 1982 r. W okresie od 5 lutego do 3 marca 1982 r. był osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Rzeszowie.

Jan Bałuka

W 1980 r. zakładał struktury NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w województwie krośnieńskim. Od 1982 r. był zaangażowany w działalność RKW NSZZ „Solidarność” Regionu Podkarpacie. Udostępniał swoje mieszkanie na druk biuletynu „Solidarność Podkarpacka” i kolportował nielegalne wydawnictwa na terenie Krosna i Jasła. 31 marca 1987 r. wziął udział w zebraniu powołującym Komisję Interwencji i Praworządności NSZZ „Solidarność” Podkarpacie. W kwietniu 1988 r. jako członek delegacji RKW NSZZ „Solidarność” Regionu Podkarpacie odwiedził strajkujących w Hucie Stalowa Wola, którym przekazano środki finansowe zgromadzone podczas zbiórki pieniężnej w Krośnie. 3 kwietnia 1989 r. wszedł w skład Tymczasowej Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” w Krośnie. Był również członkiem Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Krośnie.

Jan Franciszek Bartmiński

Od 1980 r. współpracował z Zarządem Regionu Południowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność”. Od 1982 r. był zaangażowany w działalność charytatywną przy Parafii Świętej Trójcy w Przemyślu, przy której zorganizowany został między innymi punkt porad prawnych dla rodzin osób internowanych i zwalnianych z pracy za działalność w NSZZ „Solidarność”. W ramach działalności opozycyjnej organizował kolportaż wydawnictw podziemnych, pomagał ukrywającym się działaczom NSZZ „Solidarność” oraz współpracował z podziemnymi strukturami NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”. W 1989 r. wszedł w skład Komitetu Obywatelskiego NSZZ „Solidarność” w Przemyślu.

Tadeusz Antoni Borcz

W 1980 r. zaangażował się w tworzenie struktur NSZZ „Solidarność” w Urzędzie Pocztowym w Łąncucie, został też wybrany wiceprzewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Wojewódzkim Urzędzie Pocztowym w Rzeszowie. Internowany w Ośrodku Odosobnienia w Rzeszowie w okresie od 16 grudnia 1981 do 11 stycznia 1982 r.. Po zwolnieniu z internowania do 1985 r. był inwigilowany przez funkcjonariuszy SB w związku z podejrzeniem o kontakty z działaczami NSZZ „Solidarność” i nielegalną działalność. W latach 1985-1989 działał w Duszpasterstwie Rolników przy parafii Sonina k. Łącuta. 11 maja 1988 r. wszedł w skład Wojewódzkiej Rady Rolników „Solidarność” w Rzeszowie, która podjęła jawną działalność.

Ryszard Władysław Bugryn

W 1980 r. został przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jarosławiu, wszedł też w skład MKZ NSZZ „Solidarność” w Jarosławiu. W latach 1982-1988 działał w jednej z konspiracyjnych grup kolporterskich w Jarosławiu kierowanej przez K. Ziobrę. Był też zaangażowany w działalność Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy parafii OO. Dominikanów w Jarosławiu. W grudniu 1987 r. stanął na czele Tymczasowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” Ziemi Jarosławskiej. Brał udział w reaktywowaniu lokalnych struktur NSZZ „Solidarność”, a w roku 1989 wszedł w skład Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Jarosławiu. Wielokrotnie przesłuchiwany przez funkcjonariuszy SB, w jego domu przeprowadzano rewizje, a w 1983 i 1984 r. został również skazany na kary grzywny przez Kolegium do spraw Wykroczeń w Jarosławiu.

Ryszard Eugeniusz Buksa

W 1980 r. współorganizował MKZ NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Przemyślu, którego został wiceprzewodniczącym. Od 1981 r. był członkiem Zarządu Regionu Południowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność”. Był też współzałożycielem Klubu Inteligencji Katolickiej w Przemyślu. Internowany w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 24 lipca 1982 r. w ośrodkach odosobnienia w Uhercach i Nowym Łupkowie. Prowadził głodówki stanowiące formę protestu wobec faktu oraz warunków internowania. W latach 1982-1989 współpracował z RKW NSZZ „Solidarność” w Przemyślu; uczestniczył w pracach Sekcji Krajowej Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” oraz był współwydawcą podziemnego miesięcznika „Gazeta Nauczycielska”. W lutym 1989 r. wszedł w skład RKW NSZZ „Solidarność” w Przemyślu. Był wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany przez funkcjonariuszy SB, a w jego mieszkaniu przeprowadzane były rewizje.

Janina Cebulak

W dniu 27.04.1960 r. brała udział w zamieszkach, jakie wybuchły w Nowej Hucie w związku z decyzją władz o usunięciu krzyża z osiedla Teatralnego. Pani Janina Serwańska została zatrzymana i oskarżona o przestępstwo z art. 163 oraz 132 kk. 30.04.1960 r. została tymczasowo aresztowana i osadzona w więzieniu przy ul. Czarneckiego w Krakowie. W dniu 6.07.1960 r. Sąd Powiatowy w Nowej Hucie Wydział II Karny wydał wyrok, na mocy którego uznał ją winną zarzucanych jej czynów i skazał na karę 4 miesięcy więzienia z zaliczeniem na poczet kary okresu tymczasowego aresztowania od dnia 30.04.1960 r. do dnia 6.07.1960 r. Została zwolniona z więzienia w dniu 14.07.1960 r. Sąd Wojewódzki w Krakowie w związku z apelacją obrońcy, na posiedzeniu w dniu 21.06.1961 r. zawiesił warunkowo wykonanie kary na okres 2 lat. Jednocześnie w dniu 7.07.1960 r. zakład pracy rozwiązał z nią umowę o pracę.

Leon Marcelli Chmura

Od 1980 r. członek NSZZ „Solidarność” w Kombinacie Przemysłowym „Huta Stalowa Wola”. W czerwcu 1982 r. zatrzymany i pobity przez funkcjonariuszy SB za noszenie znaczka „Solidarności” przepasanego kirem. Był kurierem pomiędzy podziemnymi strukturami „Solidarności”. 18 maja 1985 r. został zatrzymany, a następnie tymczasowo aresztowany za kolportaż materiałów bezdebitowych. W Areszcie Śledczym w Rzeszowie przebywał do 28 października 1985 r. zaś 17 grudnia 1985 r. Sąd Rejonowy w Stalowej Woli skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata. W grudniu 1985 r. zwolniony z pracy w HSW. 28 sierpnia 1988 r. został ponownie zatrzymany gdy brał udział w manifestacji ulicznej wspierającej strajkujących pracowników HSW. Następnego dnia Kolegium ds. Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Stalowa Wola wymierzyło mu grzywnę w kwocie 40 tys. zł. za udział w nielegalnym zgromadzeniu oraz podejmowanie działań w celu wywołania niepokojów publicznych.

Edward Cwynar

W 1980 r. był jednym z inicjatorów utworzenia NSZZ „Solidarność” w Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Zelmer” w Rzeszowie. W maju 1982 r. był jedną z osób współtworzących podziemne struktury „Solidarności” na terenie Łącuta i Soniny. Grupa ta podjęła następnie współpracę z RKW NSZZ „Solidarność” Rzeszów. Był również zaangażowany w działalność „Solidarności Wiejskiej” oraz Duszpasterstwa Rolników. Do 1989 r. brał aktywny udział m.in. w rekolekcjach, nabożeństwach patriotycznych oraz uroczystościach rocznicowych podpisania porozumień rzeszowsko-ustrzyckich.

Stanisław Feliks Draus

Od 1980 r. pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Stacji Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Krasnem oraz działał w NSZZ RI „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego ze względu na jego postawę i wypowiedzi negatywnie wpływające na współpracowników został przeniesiony ze stanowiska kierownika produkcji na kierownika laboratorium, a po rezygnacji podległych mu pracowników z przynależności do OPZZ w 1986 r. zwolniony z tego stanowiska. Uczestniczył w uroczystościach patriotyczno-religijnych m.in. w obchodach rocznicowych podpisania porozumień rzeszowsko-ustrzyckich oraz dożynkach diecezjalnych. W 1989 r. był zaangażowany w reaktywację struktur NSZZ „Solidarność” w miejscu pracy. W ramach kontroli operacyjnej funkcjonariusze SB odbywali z nim rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze.

Ks. biskup Edward Marian Frankowski

Od 1979 r. proboszcz Parafii Matki Bożej Królowej Polski w Stalowej Woli. Kapelan NSZZ „Solidarność”. Wspierał działaczy „Solidarności” w Hucie Stalowa Wola i w Regionie Ziemia Sandomierska. Organizował pomoc dla internowanych oraz opozycjonistów represjonowanych przez władze komunistyczne, zwłaszcza podczas stanu wojennego. Od stycznia 1982 r. trzynastego dnia każdego miesiąca celebrował msze święte za Ojczyznę. Udostępniał pomieszczenia parafialne dla spotkań działaczy podziemnych struktur „Solidarności” oraz pomagał w rozpowszechnianiu wydawnictw bezdebitowych. Wielokrotnie występował w obronie praw ludzi pracy, szczególnie podczas strajku w Hucie Stalowa Wola w 1988 r. Odprawił wówczas mszę św. dla strajkujących oraz poświęcił krzyż ustawiony przed budynkiem Narzędziowni.

Jan Gwizdała

W 1980 r. był studentem historii na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Zaangażował się w działalność Niezależnego Zrzeszenia Studentów m.in. uczestniczył w strajku w trakcie którego wzywano do legalizacji NZS, kolportował niezależne wydawnictwa. Po wprowadzeniu stanu wojennego włączył się w działania podziemnych struktur NZS w Krakowie, uczestniczył w drukowaniu podziemnych wydawnictw, organizacji konspiracyjnej poligrafii oraz ich kolportażu. Współpracował również z działaczami podziemnej „Solidarności” oraz „Solidarnością” Rolników Indywidualnych. W 1989 r. wspierał kampanię kandydatów Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w wyborach 4 czerwca.

Stanisław Kalita

W latach osiemdziesiątych był jednym z najbardziej aktywnych działaczy chłopskich w rejonie mieleckim. Zakładał koło NSZZ Rolników „Solidarność Wiejska” w Trzcianie, a następnie został przewodniczącym Zarządu Gminnego NSZZ RI „Solidarność” w Czerminie. W marcu 1981 r. brał udział w strajkach chłopskich w Bydgoszczy, a w listopadzie tego roku zorganizował strajk okupacyjny w Urzędzie Gminy w Czerminie. Od 15 grudnia 1981 r. do 17 marca 1982 r. był internowany w Ośrodku Odosobnienia w Rzeszowie-Załężu. Po zwolnieniu z internowania nawiązał kontakt z działaczami opozycji wchodząc w skład Ogólnopolskiego Komitetu Oporu Rolników i Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” Ziemia Mielecka. W latach 1984-1989 prowadził w swoim domu punkt poligraficzny, drukował nielegalne gazetki, plakaty oraz ulotki. Był wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany przez funkcjonariuszy SB.

Maciej Stanisław Kędzior

Po 13 grudnia 1981 r. kolportował ulotki, brał udział w przekazywaniu grypsów z Ośrodka Odosobnienia w Nowym Łupkowie oraz pomagał ukrywającym się działaczom NSZZ „Solidarność” na terenie Przemyśla. Po rozpoczęciu studiów na UJ w Krakowie w 1982 r. był drukarzem i kolporterem nielegalnych wydawnictw Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość”. W październiku 1985 r. założył oddział LDP „Niepodległość” w Przemyślu. Ze względu na prowadzoną działalność opozycyjną został zatrzymany 20 grudnia 1985 r. w Krakowie, a następnie tymczasowo aresztowany i przewieziony do Aresztu Śledczego w Przemyślu, w którym przebywał do 27 marca 1986 r. Zwolniony ze względu na zły stan zdrowia. 22 września 1986 r. Sąd Rejonowy w Przemyślu umorzył wobec niego postępowanie na mocy amnestii.

Stanisław Leski

Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczył w organizowaniu podziemnych struktur „Solidarności” (Okręgowa Komisja Wykonawcza NSZZ „Solidarność” Ziemia Dębicka). Zajmował się dystrybucją podziemnej prasy i ulotek oraz kontaktem ze strukturami akademickimi w Krakowie. Współorganizował akcję zbierania składek na pomoc dla osób represjonowanych i ich rodzin (tzw. akcja „300”). 24 kwietnia 1983 r. Wydział Śledczy KWMO w Tarnowie wszczął przeciwko niemu śledztwo pod zarzutem rozpowszechniania nielegalnych wydawnictw oraz działania w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność”. 28 kwietnia 1983 r. przedstawiono mu zarzuty i oddano pod nadzór MO, po czym 2 maja 1983 r. został zatrzymany, a następnego dnia aresztowany. W areszcie tymczasowym przebywał do 08.07.1983 r. Postępowanie karne postanowieniem Sądu Rejonowego w Dębicy z dnia 9 sierpnia 1983 r. umorzono na podstawie amnestii.

Andrzej Lignarski

Od jesieni 1980 r. członek Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego a następnie przewodniczącego NZS na zamiejscowym Wydziale w Rzeszowie-Zalesiu Akademii Rolniczej w Krakowie. Brał udział w strajkach okupacyjnych, akcjach protestacyjnych oraz marszach na rzecz uwolnienia więźniów politycznych. Po 13.12.1981 r. zatrzymany i przesłuchiwany przez SB. W stanie wojennym drukarz i instruktor w zakresie technik druku, m.in. ulotek, plakatów i podziemnych biuletynów. W dniu 9.11.1982 r., w mieszkaniu A. Lignarskiego przeprowadzono przeszukanie. Znalaziono m.in. broszury o treści antypaństwowej i koperty oznaczone stemplami przez internowanych w Załężu. A. Lignarski został zatrzymany, ale prokuratura odmówiła wszczęcia postępowania przygotowawczego. W latach 1984-1990 współpracownik Solidarności Walczącej Oddział Rzeszów, kolporter wydawnictw podziemnych.

Stanisław Majerski

Po 13 grudnia 1981 r. był współorganizatorem strajku w Zakładach Urządzeń Naftowych „Naftomet” w Krośnie. Brał udział w akcjach ulotkowych oraz w malowaniu hasel i symboli antypaństwowych na murach. 11 stycznia 1982 r. został zatrzymany, a 3 lutego 1982 r. skazany przez Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego na pięć i pół roku więzienia. W trakcie odbywania kary w Zakładzie Karnym w Hrubieszowie prowadził głódówkę oraz uczestniczył w protestach. Zwolniony warunkowo 11 stycznia 1983 r. W 1984 r. wszedł w skład RKW NSZZ „Solidarność” Podkarpacie zajmując się kolportażem biuletynów i ulotek. Od 1989 r. działał w Tymczasowej Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” w Krośnie oraz w Komitecie Obywatelskim „Solidarność” w Krośnie. Był wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany przez SB, a w jego domu przeprowadzano rewizje. W 1982 r. został dyscyplinarnie zwolniony z pracy, a po wyjściu z więzienia przez ponad pół roku uniemożliwiano mu zatrudnienie.

Czesław Parys

W czerwcu 1976 r. uczestniczył w strajku w WSK Dębica, za co został zwolniony z pracy. Od 1980 r. należał do NSZZ „Solidarność” w Dębickich Zakładach Opon Samochodowych „Stomil”. Po wprowadzeniu stanu wojennego członek podziemnych struktur „Solidarności” (Okręgowa Komisja Wykonawcza NSZZ „Solidarność” Ziemia Dębicka). Zajmował się dystrybucją podziemnej prasy i ulotek oraz kontaktem ze strukturami „Solidarności” w Krakowie i Rzeszowie. Współorganizował akcję zbierania składek na pomoc dla osób represjonowanych i ich rodzin (tzw. akcja „300”). Zatrzymany przez SB w kwietniu 1983 r. Od 24.06.1983 r. do 21.07.1983 r. pozostawał pod dozorem MO. 24 czerwca 1983 r. Wydział Śledczy KWMO w Tarnowie wszczął przeciwko niemu śledztwo pod zarzutem rozpowszechniania nielegalnych wydawnictw oraz działalności w podziemnych strukturach „Solidarności”. Sąd Rejonowy w Dębicy 9 sierpnia 1983 r. umorzył postępowanie karne na mocy amnestii.

Tomasz Jan Petry

W 1980 r. organizował struktury NSZZ „Solidarność” w Zespole Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu. Pełnił też funkcję przewodniczącego Komisji Okręgowej Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Jarosławiu. Po wprowadzeniu stanu wojennego internowany od 16 grudnia 1981 r. do 30 kwietnia 1982 r. w ośrodkach odosobnienia w Uhercach i Nowym Łupkowie. W latach 1982-1989 należał do jednej z konspiracyjnych grup kolporterskich działających na terenie Jarosławia. Był również zaangażowany w działalność Duszpasterstwa Nauczycieli przy parafii Matki Boskiej Bolesnej w Jarosławiu oraz uczestniczył w lokalnych uroczystościach patriotyczno-religijnych. W związku z prowadzoną działalnością był wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany przez funkcjonariuszy SB oraz szykanowany w miejscu pracy.

Kazimierz Potyrała

Od 1980 r. należał do NSZZ „Solidarność” w ZTS Gamrat Jasło. Wraz z innymi członkami rodziny brał udział w manifestacji w dniu 1 maja 1983 roku w Jaśle, która miała charakter kontrmanifestacji przeciw odbywającemu się w tym samym czasie pochodowi pierwszomajowemu, Wznoszono okrzyki na cześć „Solidarności” oraz złożono kwiaty w parku miejskim pod pomnikiem T. Kościuszki. Po jej zakończeniu został zatrzymany, przewieziony do KM MO w Jaśle i po przesłuchaniu zwolniony. Kazimierz Potyrała w latach osiemdziesiątych zajmował się dystrybucją podziemnej prasy i ulotek, m.in. wydawanego w Jaśle Biuletynu Informacyjnego „Solidarność”. W styczniu 1987 r. został eksmitowany z rodziną z mieszkania zakładowego, co było przyczyną poronienia przez żonę Annę. W styczniu 1989 r. wszedł w skład Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” Pracowników ZTS „Gamrat” w Jaśle.

Stanisław Staniszewski

Od 1980 r. należał do NSZZ „Solidarność”. Był zaangażowany w działalność jednej z konspiracyjnych grup kolporterskich istniejącej w latach 1982-1985 przy parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Jarosławiu. Grupa ta współpracowała między innymi z Regionalną Komisją Wykonawczą NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. Należał ponadto do Duszpasterstwa Ludzi Pracy działającego przy kościele O.O. Dominikanów w Jarosławiu oraz uczestniczył w uroczystościach patriotyczno-religijnych. W latach 1988-1989 współpracował na terenie Jarosławia z działaczami Konfederacji Polski Niepodległej. W związku z podejrzeniami o kolportaż nielegalnych wydawnictw był zatrzymywany i przesłuchiwany przez funkcjonariuszy SB w 1982 i 1985 roku. Podczas rewizji w jego mieszkaniu w 1986 r. znaleziono nielegalne ulotki.

Leszek Henryk Szczepanik

W 1980 r. był współzałożycielem i przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Rzeszowie. W 1981 r. wszedł również w skład MKR NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. Od stycznia 1982 r. współpracował z RKW NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. Pełnił funkcję łącznika i kolportera, dostarczając nielegalne wydawnictwa oraz materiały drukarskie dla grup konspiracyjnych w Jarosławiu i Mielcu oraz organizował pomoc żywnościową dla rodzin internowanych. W 1983 r. w Niewodnej uczestniczył w spotkaniu członków nielegalnych struktur NSZZ „Solidarność” i NSZZ RI „Solidarność”, na którym koordynowano podejmowane działania. W tym samym roku w Krośnie brał udział w spotkaniu poświęconym zagadnieniom nielegalnego druku i kolportażu w Polsce południowo-wschodniej. W roku 1989 wszedł w skład Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Rzeszowie. Był wielokrotnie przesłuchiwany przez funkcjonariuszy SB, a w jego domu przeprowadzano rewizje.

Józef Szczepański

Na pocz. 1981 r. brał udział w strajkach chłopskich w siedzibie byłej WRZZ w Rzeszowie, które zakończyły się podpisaniem porozumień rzeszowsko-ustrzyckich. Był przewodniczącym koła „Solidarności Wiejskiej”, a następnie koła NSZZ RI „Solidarność” w Hyżnem. Ze względu na prowadzoną działalność związkową po zatrzymaniu w dniu 15 grudnia 1981 r. był od 16 grudnia 1981 r. do 19 marca 1982 r. internowany w Ośrodku Odosobnienia w Rzeszowie-Załężu. Następnie w okresie od 5 listopada 1982 r. do 3 lutego 1983 r. został powołany na przeszkolenie rezerwy w Jednostce Wojskowej Nr 3466 w Czerwonym Borze. W latach 1983-1985 funkcjonariusze SB kilkakrotnie przeprowadzali z nim rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze dotyczące między innymi noszenia przez niego w klapie marynarki znaczka NSZZ „Solidarność”.

Edward Jan Szczurko

We wrześniu 1980 r. został przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Fabryce Pras Automatycznych „Ponar-Plasomat” w Przemyślu. Po strajku w dniu 14.12.1981 r., którym kierował - 12.01.1982 r. został zwolniony z pracy. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 20.04.1982 r. został skazany na rok więzienia w zawieszeniu na 2 lata. Sąd Wojewódzki w Przemyślu dnia 13.08.1982 r. utrzymał w mocy wyrok sądu niższej instancji. Bez stałej pracy pozostawał aż do 1990 r. W latach 1982-1989 m.in.: był współorganizatorem siatki kolportażowej w Przemyślu; drukarzem pisma „Busola” wydawanego przez RKW NSZZ „Solidarność” w Przemyślu; brał udział w zbiórkach żywności i pieniędzy dla represjonowanych i ich rodzin; uczestniczył w manifestacjach patriotycznych w Przemyślu; w 1989 r. zaangażował się w prace Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. Ze względu na prowadzoną działalność był wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany przez funkcjonariuszy SB.

Danuta Romana Thier

Od 1980 r. należała do NSZZ „Solidarność”, została też zatrudniona na etacie sekretarki Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Zakładach Płyt Pilśniowych w Przemyślu. Po wprowadzeniu stanu wojennego działała w ramach Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” między innymi kolportując nielegalne ulotki oraz organizując pomoc charytatywną dla rodzin osób internowanych. Była również zaangażowana w działalność Duszpasterstwa Ludzi Pracy i Klubu Inteligencji Katolickiej w Przemyślu. Ze względu na podejrzenie o prowadzenie nielegalnej działalności była zatrzymywana i przesłuchiwana przez funkcjonariuszy SB, a w jej mieszkaniu przeprowadzano przeszukania. Została również w miejscu pracy przeniesiona ze stanowiska laborantki na stanowisko stróża.

Jan Żołyniak

Na przełomie lat 1980/1981 uczestniczył w strajkach ustrzycko-rzeszowskich. Zaangażowany w tworzenie lokalnych struktur NSZZ RI „Solidarność”. Był zastępcą przewodniczącego Gminnego Komitetu Założycielskiego NSZZ RI „Solidarność” w Wiązownicy oraz członkiem Wojewódzkiego Komitetu Założycielskiego tego związku w Przemyśle. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontaktował się z innymi działaczami „Solidarności”, kolportował nielegalne ulotki oraz współpracował z działającą na terenie Jarosławia grupą konspiracyjną K. Ziobry. Uczestniczył w lokalnych i ogólnopolskich uroczystościach patriotyczno-religijnych m.in. w uroczystościach rocznicowych podpisania porozumień rzeszowsko-ustrzyckich w Rzeszowie. W 1985 r. przeprowadzono w jego domu rewizję. Funkcjonariusze SB odbywali z nim rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze.

Bożena Gwóźdź (1957-2003)

W latach 1980-1982 pracownik naukowo-dydaktyczny WSP w Rzeszowie. Współzałożycielka NSZZ „Solidarność” na uczelni; współpracowniczka biuletynu strajkowego „Trwamy” oraz „Biuletynu Informacyjnego” MKZ NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. W 1981 r. wspierała strajk studencki na WSP w Rzeszowie, m.in. 13.12.1981 r. wyniosła dokumentację NZS. W stanie wojennym współpracowniczka Komitetu Pomocy przy klasztorze oo. Bernardynów w Rzeszowie; współpracowała też z podziemnymi strukturami RKW NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie; organizatorka sieci kolportażu podziemnej prasy m.in. w środowisku medycznym, oświaty i nauki. W 1982 r. przesłuchiwana przez SB i poddawana przeszukaniom w miejscu pracy w związku z organizowaniem petycji w obronie represjonowanych pracowników WSP; jesienią 1982 r. pod presją władz WSP w Rzeszowie odeszła z pracy. W latach 1982-1989 działaczka duszpasterstw służby zdrowia i ludzi pracy, współorganizatorka akcji pomocowej Wieś Miastu

Stanisław Antoni Kubas (1951-2014)

Od 1980 r. działał w NSZZ „Solidarność” w Hucie Szklą Opakowaniowego „Jarosław”. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność związkową, uczestniczył w zebraniach związkowych, kolportował nielegalne ulotki, należał do jednej z konspiracyjnych grup kolporterskich na terenie Jarosławia, która współpracowała m.in. z RKW NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. W nocy z 16 na 17 czerwca 1982 r. wraz z innymi działaczami konspiracji jarosławskiej brał udział we włamaniu do magazynu materiałów biurowych w HSO „Jarosław”, skąd zabrali papier maszynowy, kalkę ołówkową i półtora tysiąca matryc do powielacza. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jarosławiu z dnia 11 stycznia 1983 r. został skazany na dwa lata więzienia w zawieszeniu na cztery lata i karę grzywny w wysokości 25 tys. zł.

Andrzej Makiel (1953-2014)

Był założycielem, a następnie przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy odcinkach łączności Przewodowej i Zabezpieczenia Ruchu PKP w Przemyśle. Pełnił również funkcje przewodniczącego Komitetu Założycielskiego i członka tymczasowych władz Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” w Przemyśle oraz członka Prezydium Regionalnej Sekcji Kolejarzy przy Regionie Południowo-Wschodnim NSZZ „Solidarność”. W dniach od 13 grudnia 1981 r. do 13 lutego 1982 r. był internowany w Ośrodku Odosobnienia w Uhercach. Po zwolnieniu z internowania kontynuował działalność opozycyjną, między innymi kolportował nielegalne ulotki oraz działał charytatywnie w Komitecie Pomocy Internowanym i Uwięzionym istniejącym przy parafii św. Trójcy w Przemyśle.

Jadwiga Misiąg (1929-2011)

Od 1980 r. pełniła funkcję przewodniczącej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Stacji Hodowli Roślin Ogrodniczych w Surochowie koło Jarosławia. Po wprowadzeniu stanu wojennego była zaangażowana w działalność na terenie Jarosławia konspiracyjnej grupy kolporterskiej kierowanej przez K. Ziobrę. W 1986 r. grupa ta przyjęła nazwę Terenowej Komisji Wykonawczej „Solidarność” Ziemi Jarosławskiej. Jadwiga Misiąg współredagowała podziemne pismo „Azyl”. Uczestniczyła w spotkaniach Duszpasterstwa Rolników w Krasieczynie oraz brała udział w uroczystościach patriotyczno-religijnych w Jarosławiu. 27 września 1988 r. w Rzeszowie uczestniczyła w spotkaniu Lokalnego Parlamentu Ugrupowań Niezależnych Ziemi Rzeszowskiej, na którym wraz z innymi jego uczestnikami została zatrzymana przez funkcjonariuszy SB. Była wielokrotnie przesłuchiwana i zatrzymywana przez funkcjonariuszy SB, a w jej mieszkaniu przeprowadzano rewizje.

Bronisław Marian Niemkiewicz (1925-2013)

Podczas okupacji od 1943 r. należał do Armii Krajowej. Od września 1980 r. pełnił funkcję doradcy Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Jarosławiu oraz przewodniczącego Międzyregionalnej Komisji ds. Samorządu NSZZ „Solidarność” w Jarosławiu. W związku z prowadzoną działalnością związkową po wprowadzeniu stanu wojennego był wielokrotnie przesłuchiwany. Od 1982 r. należał do jednej z konspiracyjnych grup kolporterskich działających na terenie Jarosławia, skupionej wokół małżeństwa Anny i Kazimierza Iwossów. Był jednym z założycieli i animatorów Duszpasterstwa Ludzi Pracy w Jarosławiu. W kwietniu 1989 r. został wiceprzewodniczącym Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Przemyślu.

Paweł Maria Niemkiewicz (1960-2014)

Na początku lat 80. był jednym z redaktorów pisma „Do rzeczy” MKZ NSZZ „Solidarność” w Jarosławiu. Po wprowadzeniu stanu wojennego należał do jednej z grup inicjatywnych tworzących nielegalne struktury opozycyjne w Jarosławiu. Był kurierem dostarczającym literaturę bezdebitową z Krakowa do Jarosławia oraz łącznikiem pomiędzy nielegalnymi strukturami opozycyjnymi z terenu Krakowa i Jarosławia. W marcu 1985 r. podczas próby jego zatrzymania na terenie dworca PKP w Przemyśle funkcjonariusze SB przejęli znaczną liczbę publikacji bezdebitowych. 26 marca 1985 r. został on zatrzymany w Krakowie i tymczasowo aresztowany. 8 maja 1985 r. Sąd Rejonowy w Jarosławiu skazał go na karę jednego roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata oraz grzywnę w wysokości trzydziestu tysięcy złotych. W 1989 r. jako członek Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” Ziemi Jarosławskiej organizował prasę związkową i struktury związkowe przed wyborami do tzw. Sejmu kontraktowego.

Józef Olszański (1918-2010)

W czasie okupacji członek AK, w sierpniu 1944 r. wcielony do Wojska Polskiego, ciężko ranny podczas walk o Wał Pomorski. Od 1976 r. w jego domu w Przemyśle działała skrzynka kolportażowa niezależnej prasy i wydawnictw. W latach 1980-1981 był zaangażowany w działalność Wojewódzkiego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność Wiejska” i Wojewódzkiego Komitetu Założycielskiego NSZZ RI „Solidarność” w Przemyśle. Po wprowadzeniu stanu wojennego ponownie udostępnił swoje mieszkanie na punkt kontaktowy i kolportażowy. Należał do siatki kolportażowej RKW NSZZ „Solidarność” w Przemyśle. W 1983 r. wszedł w skład grupy kierowniczej zakładającej strukturę Ogólnopolskiego Komitetu Oporu Rolników na terenie województwa przemyskiego. Włączył się też w działalność Duszpasterstwa Rolników. W 1984 r. wziął udział w utworzeniu Komitetu Oporu Rolników „Solidarność Polski Południowej.

Halina Schmidt (1947-2003)

Od 1981 r. należała do NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Jarosławiu. Po wprowadzeniu stanu wojennego była zaangażowana w działalność jednej z konspiracyjnych grup kolporterskich istniejącej w latach 1982-1985 przy parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Jarosławiu. Grupa ta współpracowała między innymi z Regionalną Komisją Wykonawczą NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. Ze względu na podejrzenie o prowadzenie nielegalnej działalności była przesłuchiwana przez funkcjonariuszy SB. Na jedno z takich przesłuchań w 1985 r. została przewieziona do RUSW w Jarosławiu po zatrzymaniu przez funkcjonariuszy MO w szkole, w której pracowała. Była inwigilowana przez Służbę Bezpieczeństwa w latach 1985-1988.

Jan Andrzej Stepek (1951-1996)

Od połowy lat 70-tych związany ze środowiskami opozycyjnymi. Był drukarzem i współtwórcą niezależnego wydania książki G. Orwella pt. „Folwark zwierzęcy”. Był współtwórcą niezależnego pisma „Spotkania”, w którym był odpowiedzialny za problematykę ukraińską, opracowanie techniczne pisma i serii wydawniczej „Biblioteka Spotkań”. Rozprowadzał materiały bezdebitowe na terenie Lublina i Sanoka. W 1980 r. funkcjonariusze SB przeprowadzili w jego mieszkaniu rewizję i znaleźli nielegalne biuletyny, ulotki i prasę bezdebitową. W dn. 25-31.08.1980 r. był uczestnikiem głódówki solidarnościowej ze strajkującymi robotnikami Wybrzeża w kościele MBKP w Stalowej Woli. Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczył w strajkach w WSK PZL Świdnik i FSC w Lublinie. Następnie ukrywał się. Zatrzymany w Warszawie i internowany w okresie 23.09.1982-5.11.1982 r. Po wyrażeniu zgody na emigrację zwolniony z ośrodka odosobnienia. W listopadzie 1983 roku opuścił Polskę i udał się na emigrację do Francji.

Stanisław Sudoł (1924-2010)

Podczas okupacji członek Armii Krajowej. W 1944 r. wcielony do I Armii „Ludowego” Wojska Polskiego, z której w 1945 r. zdezerterował i ukrywał się do 9 IV 1947 r. Od 1977 r. działał w Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela w Przemyślu. W 1978 r. podjął współpracę z KSS „KOR”. W 1978 r. zaangażował się w działalność Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Rzeszowskiej, a w następnym roku był współzałożycielem Przemyskiego Komitetu Samoobrony Ludzi Wierzących. Był także uczestnikiem strajków chłopskich w Ustrzykach Dolnych w styczniu i lutym 1981 roku. Po wprowadzeniu stanu wojennego został internowany. Od 13 grudnia 1981 r. do 20 lipca 1982 r. przebywał w ośrodkach odosobnienia w Uhercach i DarłóWKu. Prowadził nielegalną działalność opozycyjną kolportując podziemne wydawnictwa i uczestnicząc w nielegalnych manifestacjach. Kilkanaście razy zatrzymywany był przez SB na 48 godzin, w jego mieszkaniu przeprowadzano rewizje, konfiskując wydawnictwa podziemne.

Tadeusz Ulma (1928-1996)

Podczas okupacji członek Armii Krajowej. Był wykładowcą w Instytucie Fizyki WSP w Rzeszowie w latach 1967-1981. Zaangażowany w działalność NSZZ „Solidarność” jako redaktor niezależnego miesięcznika „Reduta” oraz wiceprzewodniczący Międzyzakładowej Komisji Oświaty NSZZ „Solidarność” w Jarosławiu. Po wprowadzeniu stanu wojennego zwolniony z pracy na WSP. W latach 1982-1985 należał do konspiracyjnej grupy kolporterskiej istniejącej przy parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Jarosławiu, która współpracowała z RKW NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. Był wykładowcą w Instytucie Wyższej Kultury Religijnej w Stalowej Woli oraz wiceprzewodniczącym Diecezjalnej Rady Kultury w Przemyśle. Jako wykładowca uczestniczył w spotkaniach Duszpasterstwa Ludzi Pracy i Duszpasterstwa Rolników oraz współorganizował lokalne uroczystości patriotyczno-religijne. W 1989 r. w wyborach parlamentarnych startował z ramienia Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Przemyśle zdobywając mandat senatora.

